

VERKSAMHETSPLAN 2016

Kulturskolerådet är en ideell, partipolitiskt och fackligt obunden förening där kommuner samverkar för en tillgänglig och högkvalitativ kulturskoleverksamhet. Vår vision är att alla barn och unga har likvärdiga möjligheter att utvecklas genom kulturutövande i verksamhet av hög kvalitet och tillgänglighet.

PRIORITERADE OMRÅDEN 2015 TILL 2018

Kulturskolerådets årsmöte beslutade 2015 om fyra prioriterade områden som ska gälla från 2015 till 2018. Verksamhetsplanen för 2016 tar sin utgångspunkt i följande områden:

- Barns rätt till kulturutövande
- Kompetensförsörjning (grundutbildning av pedagoger/lärare och chefer samt kompetensutveckling)
- Nationell samordning av statistik, kunskap och kvalitetsutveckling
- Forskningsbaserad verksamhetsutveckling

Barns rätt till kulturutövande

Kulturskolerådet strävar efter att sätta barnens behov och intressen i fokus i samtliga delar av föreningens verksamhet. Det sker mot bakgrund av FN:s konvention om barnets rättigheter samt nationella, regionala och kommunala mål för kulturpolitik och andra sektorer som rör barns och ungas kulturutövande.

FN:s konvention om barnets rättigheter ger en universell definition av rättigheter för barn och barns rätt till kultur. Artikel 31 erkänner barnets rätt att fritt delta i det kulturella och konstnärliga livet. Artikel 13 uttrycker barnets rätt till yttrandefrihet. Det innebär att barn och unga oberoende av territoriella gränser, har rätt att söka, ta emot och sprida information och tankar av alla slag, i tal, skrift, tryck, konstnärlig eller annan form. Artikel 12 ger barn rätt att få komma till tals och få sina åsikter beaktade i alla frågor som rör dem. Regeringen är ytterst ansvarig för att Sverige lever upp till Barnkonventionen. Men även kommuner, landsting, regioner och statliga myndigheter är skyldiga att se till att konventionen följs. Enligt artikel 2 får barn inte diskrimineras på grund av kön, språk, religion, nationellt, etniskt eller socialt ursprung.

I den senaste kulturpolitiska propositionen *Tid för kultur* (2009) anges barn och unga som en viktig målgrupp. Fem mål anges där ett rör barns och ungas rätt till kultur. Målet för den nationella ungdomspolitikerna är att alla ungdomar mellan 13 och 25 år ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen. Regioner och landsting bidrar till en viktig del av den kulturella infrastrukturen för barn och unga. I regionerna finns kulturplaner som beskriver regionens kulturverksamhet där barn- och ungdomskultur är prioriterad. I den kommunala politiken är barn och unga prioriterade och kommunerna står genom kulturskoleverksamhet för en betydande del av de offentliga resurserna till ungas kulturutövande.

KULTURSKOLERÅDETS INSATSER OCH AKTIVITETER FÖR BARNES RÄTT TILL KULTURUTÖVANDE 2016

Under 2016 prioriterar Kulturskolerådet särskilt aktiviteter kring ungas delaktighet och inflytande samt barns möte med professionella konstnärer.

Sammanfattningsvis avser Kulturskolerådet att under 2016

- Verka för att regeringen i sin utredning om en nationell strategi beaktar alla barns rätt till kulturutövande
- Ha fortsatt samverka med tre kommuner i ett utvecklingsprojekt kring mentorskap som involverar 12 barn och 12 professionella konstnärer
- Publicera sex artiklar om mentorskap i Kulturskolan Magasin
- Etablera ett nytt utvecklingsprojekt kring ensamkommande och nyanlända flyktingbarn
- Verka för att sprida erfarenheter och resultat från genomförda projekt till ledare och pedagoger inom kulturskolan

Under 2016 planerar Kulturskolerådet ett flertal aktiviteter kring barns rätt till kultur. I huvudsak rör de produktion och publicering av ny kunskap/metoder samt olika forum för erfarenhetsutbyte. Den årliga rikskonferensen är föreningens viktigaste forum för erfarenhetsutbyte och kompetensutveckling. 2016 års konferens i Luleå fokuserar på hur kulturskolan i samverka med andra aktörer kan skapa bättre förutsättningar för barns rätt till kulturutövande. Konferensen blir också en viktig plattform för att sprida erfarenheter som gjorts i utvecklingsprojektet *I dina skor*.

I syfte att utveckla metoder för mentorskap har Kulturskolerådet etablerat ett nytt projekt - *I dina skor*. I satsningen sker verksamhet i tre kommuner, Göteborg, Gävle och Kalix. I projektet kommer barn och konstnärer, i ett ömsesidigt mentorskap, producera kulturella upplevelser, konserter, konstverk etc.

Under året etableras ett nytt treårigt projekt kring ensamkommande eller nyanlända flyktingbarn med finansiering från Arvsfonden. 10 till 15 kommuner planeras ingå och syftet är att utveckla metoder och arbetssätt för att inkludera flyktingbarn i kulturskoleverksamhet.

Att sprida vunna erfarenheter, metoder och material är av största vikt för att nå större effekter av utvecklingsarbete. Kulturskolerådets hemsida ska utvecklas för att bättre kunna synliggöra erfarenheter och metoder. På webbsidan kommer det under 2016 att presenteras metodmaterial, goda exempel och erfarenheter som syftar till att skapa bättre förutsättningar för kulturskolornas arbete för barns rätt till kulturutövande.

Uppföljning

Aktiviteter för projekten *I dina skor* samt *Kulturskolan och ensamkommande* följs upp genom särskilda redovisningar till Arvsfonden. Konferenser och kurser följs upp genom enkäter eller andra metoder. Genomförd verksamhet presenteras i årsredovisningen för 2016.

Planerade insatser 2017 och 2018

Projektet om mentorskap planeras fortgå och avslutas under 2017. Projektet kring ensamkommande och nyanlända flyktingbarn förväntas pågå fram till 2018.

KOMPETENSFÖRSÖRJNING

Kvaliteten i den verksamhet barnen möter i kulturskolan är i hög utsträckning beroende av kompetensen hos ledare och pedagoger/lärare. Tillgången till, och intresset för, ändamålsenliga

utbildningar är därför en högt prioriterad fråga för Kulturskolerådet. Förändringar av utbildningssystemet för lärare, minskat intresse bland unga att vilja utbilda sig till lärare, avsaknad av relevanta högskoleutbildningar inom vissa konstområden och för chefer inom kulturskolan, är en avgörande framtidsfråga. Verksamheten i landets kulturskolor skiftar och detta skapar en utmaning för utbildningsanordnare. Det finns inga läroplaner, mål, behörighetsregler eller andra nationella riktlinjer att förhålla sig till. Kulturskolornas frivilliga verksamhet skiljer sig på många sätt från de estetiska ämnena i grundskolan. Kulturskoleverksamhet har särskilda kompetensbehov. Kulturskolerådet har därför lyft behovet av en nationell strategi för barns och ungas kulturutövande, där staten bör ta sitt ansvar för kompetensförsörjning.

Kulturskoleverksamheterna i landets kommuner befinner sig i en stark förändringstakt. Musikskolor har breddats till att rymma fler konstområden som dans, teater, konst mm. Vi ser också hur nya verksamhetsformer växer fram och hur kommunerna utvecklar sin verksamhet och sitt kursutbud. El Sistemas orkesterskolor har exempelvis på några år snabbt spridit sig och finns på ett flertal orter. Mediaverkstäder, berättarverksamhet, skrivarskolor etc. läggs allt oftare till befintlig verksamhet. Vi ser även hur samverkan med grundskola, föreningsliv, institutioner och näringsliv blir en allt mer vanlig del av kulturskoleverksamheten. På många orter blir kulturskolan ett slags barnkulturcenter som erbjuder verksamhet och service i olika former. Kulturskoleverksamhetens utveckling och förändring genererar utmaningar för utbildningssystemet.

Kulturskolerådet ser behov av att befintliga utbildningar utvecklas så de möter aktuella behov och kulturskolans egenart. Det behövs fler utbildade människor inom alla kulturskolans kompetensområden. Kulturskolerådets bedömning är att det utbildas för få och att det inte möter de behov som pensionsavgångar mm. skapar. Det behövs nya högskoleutbildningar för vissa konstområden och för ledare/chefer. Kulturskolerådet menar att det skall finnas ett statligt ansvar för högskoleutbildning, personalförsörjning, chefsutbildningar och kompetensutveckling och avser att på olika sätt driva opinionsbildning i frågan, men också göra egna kompetenshöjande aktiviteter inom ramen för projekten *I dina skor* samt *Kulturskolan och ensamkommande*.

Sammanfattningsvis avser Kulturskolerådet att under 2016

- Verka för att regeringen i sin utredning om en nationell strategi beaktar kompetensförsörjning
- Bidra med underlag och rekommendationer till Kulturskoleutredningen
- Samverka med Karlstads Universitet för att etablera en ny rektor/ledar-utbildning på högskolenivå
- Genomföra ett seminarium med de konstnärliga högskolorna och andra utbildningsanordnare om hur kompetensförsörjningen till kulturskolorna kan stärkas
- Delta i SMI:s styrelsearbete
- Bevaka och följa förstudien om utbildning av lärare för kulturskolan initierad av Stockholm, Botkyrka och Järfälla.

Kulturskolerådets huvudsakliga fokus är relaterat till regeringens utredning om en nationell strategi för kulturskolan. Genom opinionsarbete avser Kulturskolerådet att påverka arbetet så att kompetensförsörjningsfrågan kommer på agendan och blir grundligt belyst i utredningen.

Det saknas idag en högskoleutbildning för kulturskolans ledare. Under 2016 avser Kulturskolerådet att i samverkan med Karlstads Universitet arbeta fram en ny utbildning för kulturskolans ledare med start hösten 2016.

De pedagogiska och konstnärliga utbildningar som finns är betydelsefulla för kulturskolan. Under 2016 avser Kulturskolerådet att bjuda in dessa för erfarenhetsutbyte och dialog kring utbildningssituationen.

Kulturskolerådet har en plats i *Stockholms Musikpedagogiska Institutets* (SMI) styrelse. I denna styrelse bevakas särskilt kulturskolornas perspektiv.

Uppföljning

Konferenser och kurser följs upp genom enkäter eller andra metoder. Genomförd verksamhet presenteras även i årsredovisningen samt på föreningens webbplats.

Planerade insatser 2017 och 2018

Dialogen med regeringen och Regeringskansliet om statens roll kring kompetensförsörjning förväntas pågå under hela perioden genom arbetet med en nationell strategi. Kulturskolerådet avser också att ha en fortsatt dialog med högskolor och andra utbildningsanordnare för att utveckla och etablera nya utbildningar för kulturskolornas behov.

NATIONELL SAMORDNING AV STATISTIK, KUNSKAP OCH KVALITETSUTVECKLING

Kulturskolan har aldrig utvärderats nationellt och det finns begränsad samlad fakta om kommunernas kulturskoleverksamhet. Varken Statens Kulturråd, Myndigheten för kulturanalys eller annan myndighet följer kulturskolornas verksamhet, samlar statistik, utvärderar eller följer upp. Kulturskolerådet menar att ett nationellt ansvar för uppföljning och utvärdering är nödvändigt om barn och unga även i framtiden ska kunna delta i kulturverksamhet med hög kvalitet.

Kulturskolerådet har själva under en längre tid samlat statistik om kulturskolornas verksamhet. Statistiken har bland annat rört antal elever och förändringar i verksamhet. Kulturskolerådet har dock inte resurser att själva svara för adekvat uppföljning och anser att staten/regering bör ha ett huvudansvar i frågan. Kulturskolerådet har därför lyft området som särskilt prioriterat i en nationell strategi för kulturskolan.

Kulturskolerådets insatser och aktiviteter kring nationell samordning av statistik, kunskap och kvalitetsutveckling

- Föra dialog med Kulturskoleutredningen
- Föra dialog med Sveriges Kommuner och Landsting (SKL)
- Samla in statistik från medlemmarna

Kulturskolerådet kommer att på olika sätt påverka Kulturskoleutredningen om en nationell strategi för kulturskolan utifrån årsmötets rekommendationer. Kulturskolerådet anser att regering bör utreda på vilket sätt kulturskolornas verksamhet kontinuerligt ska följas upp och utvärderas, vilken aktör som är lämplig för uppdraget och hur vunna kunskaper och erfarenheter skall spridas och delas.

Kulturskolerådet avser att föra dialog med SKL kring hur kulturskoleverksamheten bättre kan följas upp och i vilka former det bäst kan ske.

Statistik om kulturskolans verksamhet har under åren samlats in av Kulturskolerådet. På sikt ser föreningen att detta bör göras av en myndighet, forskningscentra eller annan lämplig plattform på uppdrag av regeringen. Under 2016 avser Kulturskolerådet, i väntan på regeringens initiativ, fortsätta med statistikinsamling.

Uppföljning

Genomförda insatser och resultat presenteras löpande på hemsida, i nyhetsbrev och tidning samt i årsredovisningen.

Planerade insatser 2017 och 2018

Dialogen med regeringen och Regeringskansliet om statens roll kring samordning av statistik, kunskap och kvalitetsutveckling förväntas pågå under hela perioden genom arbetet med en nationell strategi.

FORSKNINGSBASERAD VERKSAMHETSUTVECKLING

Det saknas i hög grad forskning om Sveriges kulturskolor, vad de är, hur de utvecklats och vilken betydelse verksamheten har för unga. Under 2014 genomförde Kulturskolerådet en forskningskartläggning där detta kunde konstateras vetenskapligt. Kulturskolerådet saknar framförallt verksamhetsnära forskning som kan användas för att utveckla och förnya kulturskolornas verksamhet.

Kulturskolerådets insatser och aktiviteter kring forskningsbaserad verksamhetsutveckling 2016

Kulturskolerådets huvudprioritering är att på olika sätt ha dialog med Kulturskoleutredningen och där lyfta frågan om forskningsbaserad verksamhetsutveckling. Kulturskolerådet avser att föra en kontinuerlig dialog med olika högskolor och forskningsmiljöer samt anordna ett seminarium, en ”kompetensdialog”, där forskning och forskningens betydelse för kulturskolan behandlas och diskuteras.

Uppföljning

Genomförda insatser och resultat presenteras löpande på hemsida, i nyhetsbrev och tidning samt i årsredovisningen.

Planerade insatser 2017 och 2018

Dialogen med regeringen och Regeringskansliet om statens roll kring forskningsbaserad verksamhetsutveckling förväntas pågå under hela perioden genom arbetet med en nationell strategi.

KOMMUNIKATION OCH OPINIONSBILDNING

Kulturskolerådet avser att utveckla kommunikationsarbetet i syfte att stärka det opinionsbildande uppdraget. Målet är ökad medial synlighet för de områden som Kulturskolerådet driver. Särskilt prioriterat är kommunikationsinsatser för rikskonferensen, statistikinsamling, Kulturskoleutredningen och externt finansierade utvecklingsprojekt.

Uppföljning

Genomförda insatser och resultat presenteras i årsredovisningen.

Planerade insatser 2017 och 2018

Kommunikationsinsatser kring rikskonferens, statistik och utvecklingsprojekt förväntas pågå under hela perioden genom arbetet med en nationell strategi.